

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 1

89. ÅRGANG

15. JANUAR

1 9 7 7

Kristen enhet
- hvordan?

(SIDE 6)

Statskirkeordningen

(SIDE 2)

Statskirkeordningen

Kirke- og Undervisningsdepartementet har henvendt seg til flere kirkesamfunn med anmodning om en uttalelse om statskirkeordningen. Etter å ha rådspurt en rekke instanser og enkeltpersoner i Oslo Katolske Bispedømme, har biskop Gran sendt følgende svar.

Til
Det Kongelige Kirke- og Undervisningsdepartement,
Akersgaten 42,
OSLO 1

Ad: Utredning «STAT OG KIRKE»
av 21. mai 1975.

På grunnlag av den foreliggende innstilling fra Det offentlige utvalg av 1971 til å utrede spørsmål vedrørende stat og kirke (SK), er Oslo Katolske Bispedømme (OKB) blitt anmodet om å meddele sitt syn

på den beste fremtidige ordning for Den norske kirke (DNK).

De synspunkter som følger er diktert av et dypt ønske om å gavne kristendommen i vårt land. For å forebygge misforståelser, vil vi uttale vår tilfredshet med at det etablerte statskirkemønster etter vår erfaring ikke oppleves av mennesker i andre trossamfunn som noen avgrensning eller inngrep i religionsfriheten slik det fra enkelte hold er blitt hevdet. De endringsforslag vi anser det for riktig å fremme, ønsker kun å være til hjelp for DNK som vi omfatter med respekt og sympati i dens bestrebelsler på fullt ut å være kirke.

DNK's enhet er utvilsomt idag fysisk sikret gjennom statskirkeordningen og, som SK's flertall uttrykker det: «ordningen fungerer brukbart.» Allikevel mener vi at et trossamfunn, som vet seg forpliktet av Kristi hele

og uavkortede forkynnelse, i det lange løp ikke kan opprettholde et avhengighetsforhold til en statsmakt som stadig mindre føler seg bundet av den kristendom landets Grunnlov setter i høysetet.

Kristendommens innflytelse på vårt folk, en gang sterk og vital, har i flere årtier vært ved å svekkes. En tiltagende avkristning er nu et alvorlig og faretruende faktum. Vi vet og gleder oss over at det av mange innenfor DNK arbeides målbevisst for å redde og bringe videre de kristne verdier. Vi tror ikke at statskirkeordningen eller den dermed forbundne administrasjon direkte legger hindringer i veien for arbeidet med å bevare eller styrke kristendommens stilling i folket. Men vi tror at det å ikke «være herre i eget hus», d. v. s. ikke å ha det fulle og hele ansvar for kirkens liv og forvaltning — slik frikirkene vitterlig har det — må virke bremsende, kanskje endog lamende på kirkens evne til å fornye seg, til å ta opp uforutsette utfordringer, til å opprette de til enhver tid nødvendige organer o. s. v.

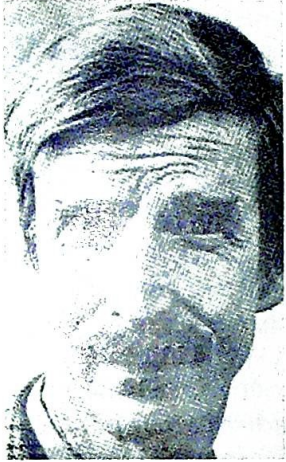
Dertil kommer de tiltagende problemer med statlig neglisjering og endog tilsidesettelse av kristen etikk og kirkelige synsmåter. Et aktuelt eksempel finnes i behandlingen av abortspørsmålet og myndighetenes unnlattelse av å forelegge forslaget til ny abortlov for kirken til uttalelse. Den moderne norske velferdsstat er blitt stadig mere dominert av ikke-kristne og kirkefremmede livssyn. Det er grunn til å vente at avstanden mellom offisiell politikk og kirkelige oppfatninger vil øke ytterligere i tiden som kommer. Man risikerer et vedvarende spenningsforhold mellom kirke og stat, et spenningsforhold som ville kunne være fruktbart hvis kirken var

(Forts. s. 14)

Klovnens egentlige ansikt

Forfatteren Åge Rønning skal etter 11 år som redaktør av *St. Olav*, nå vie seg sitt forfatterskap. Om hans siste roman «Komedien om slottsherrene», skrev *Dagbladets* Knut Faldbakken følgende anmeldelse, som redaksjonen tillater seg å gjengi enkelte avsnitt fra. Vi synes det er den beste hyllest vi kan gi den avgående redaktør.

Åge Rønning fullfører med den lille romanen «Komedien om Slottsherrene» en bemerkelsesverdig balansegang mellom en rekke litterære stilgrep og teknikker. Hans bok er noe så merkelig som en dyptloddende og tidvis gripende humoriske satt innenfor reiseberetningens ramme, med undertoner både av Kafka og ren allegori. Samtidig morer forfatteren seg med å oppheve skillet mellom fiksjon og virkelighet ved å la sin hovedperson være en forfatter som løper ut og inn av sitt eget sugett

REDAKSJONELT:

BREDDE

Den katolske kirke i Norge består av mennesker med meget forskjellig bakgrunn, med forskjellige meninger, med forskjellig politisk standpunkt. Noen er stadig betenkt når det gjelder det annet Vatikankonsils beslutninger og måten de blir iverksatt på. Andre synes at konsilet må betraktes som et tilbakelagt stadium, og ivrer for at kirken skal fornyes ytterligere.

Redaksjonen finner det naturlig at «Sankt Olav» avspeiler hele bredden av dette mangfold. «Den redaksjonelle linje» vil bestå i å forsøke å la alle disse forskjellige tendensene komme til uttrykk. Leserne er velkomne til å hjelpe med dette, ved å gi uttrykk for sine meninger. Leserbreve vil i stor utstrekning bli trykt, om nødvendig i utdrag.

Per Bang vil som før skrive om film. Frater Kjell Arild Pollestad o. p. vil ta seg av liturgi-siden og svare på spørsmål om katolsk tro og praksis. Redaksjonen består av Marianne Gunnarsjaa og f. Arne Fjeld o. p. (ansvarlig). Signerte artikler står for forfatterens regning.

Redaksjonen er i første omgang ansatt for seks måneder.

mens han er i ferd med å skrive — nettopp den foreliggende roman. Det lyder halsbrekkende, men det går forbløffende bra!

Historien, — dens komiske skelett — er enkel inntil det banale, mens Rønnings og hans forfatters stadige inngripen og insisterende anfektelser gjør den til slutt bortimot labyrintisk, med en slags mystisk-rituell gyldighet.

— — —

Inn i denne hurlumheien introduserer Rønning så, uten å skjelve det minste på hånden, et Kafa-motiv: Slottsherrene, de som griper inn i våre liv og styrer dem etter sitt eget forgodtbe-finnende: «— de ukjente dommere menneskene har bøyet seg «apatisk eller knurrende» for i det tyvende århundres litteratur, hindringer og makter de ikke får se og ikke skjønner»: Brudeparets og den uheldige forfatterens forvillelser, beskrevet som de er med et stenk av sobert alvor under humoren, får derved en resonnans av noe skjebnebestemt, uavvendelig, av selve livskampens menigsløse fakter foran dødens ruvende finalitet.

— — —

Åge Rønning gjennomfører dette krevende litterære jonglørnummeret med imponerende sikkerhet og overblikk. Historiens forskjellige plan og perspektiver glir over i hverandre på en fullstendig overbevisende og ubesværet måte, formidlet gjennom vår forfatters forvirret-subtile refleksjoner og til tider desperate aksjoner i et Roma som han kjenner ut og inn, men ikke godt nok ut og inn.

Som helhet er boken et roman-teknisk virtuosnummer, i detaljene avleses forfatterens suverene kontroll: Portrettet av den stadig mer utmatete, fysisk svekkede og mentalt frenetiske D. A. er et mesterstykke av kresen (selv)beherskele. Det som gjør boken først og fremst morsom er nettopp denne kontrollen, at historien aldri får gli ut i den rene ha, ha humor til tross for det lavkomiske grunnstoffet.

En sjeldent intelligent og stilsikker prestasjon.

Statskirkeordningen

Kirke- og Undervisningsdepartementet har henvendt seg til flere kirkesamfunn med anmodning om en uttalelse om statskirkeordningen. Etter å ha rådspurt en rekke instanser og enkeltpersoner i Oslo Katolske Bispedømme, har biskop Gran sendt følgende svar.

Til
Det Kongelige Kirke- og Undervisningsdepartement,
Akersgaten 42,
OSLO 1

Ad: Utredning «STAT OG KIRKE»
av 21. mai 1975.

På grunnlag av den foreliggende innstilling fra Det offentlige utvalg av 1971 til å utrede spørsmål vedrørende stat og kirke (SK), er Oslo Katolske Bispedømme (OKB) blitt anmodet om å meddele sitt syn

på den beste fremtidige ordning for Den norske kirke (DNK).

De synspunkter som følger er diktert av et dypt ønske om å gavne kristendommen i vårt land. For å forebygge misforståelser, vil vi uttale vår tilfredshet med at det etablerte statskirkemønster etter vår erfaring ikke oppleves av mennesker i andre trossamfunn som noen avgrensning eller inngrep i religionsfriheten slik det fra enkelte hold er blitt hevdet. De endringsforslag vi anser det for riktig å fremme, ønsker kun å være til hjelp for DNK som vi omfatter med respekt og sympati i dens bestrebelsler på fullt ut å være kirke.

DNK's enhet er utvilsomt idag fysisk sikret gjennom statskirkeordningen og, som SK's flertall uttrykker det: «ordningen fungerer brukbart.» Allikevel mener vi at et trossamfunn, som vet seg forpliktet av Kristi hele

og uavkortede forkynnelse, i det lange løp ikke kan opprettholde et avhengighetsforhold til en statsmakt som stadig mindre føler seg bundet av den kristendom landets Grunnlov setter i høysetet.

Kristendommens innflytelse på vårt folk, en gang sterk og vital, har i flere årtier vært ved å svekkes. En tiltagende avkristning er nå et alvorlig og faretruende faktum. Vi vet og gleder oss over at det av mange innenfor DNK arbeides målbevisst for å redde og bringe videre de kristne verdier. Vi tror ikke at statskirkeordningen eller den dermed forbundne administrasjon direkte legger hindringer i veien for arbeidet med å bevare eller styrke kristendommens stilling i folket. Men vi tror at det å ikke «være herre i eget hus», d. v. s. ikke å ha det fulle og hele ansvar for kirkens liv og forvaltning — slik frikirkene vitterlig har det — må virke bremsende, kanskje endog lamrende på kirkens evne til å fornye seg, til å ta opp uforutsette utfordringer, til å opprette de til enhver tid nødvendige organer o. s. v.

Dertil kommer de tiltagende problemer med statlig neglisjering og endog tilsidesettelse av kristen etikk og kirkelige synsmåter. Et aktuelt eksempel finnes i behandlingen av abortspørsmålet og myndighetenes unnlattelse av å forelegge forslaget til ny abortlov for kirken til uttalelse. Den moderne norske velferdsstat er blitt stadig mere dominert av ikke-kristne og kirkefremmede livssyn. Det er grunn til å vente at avstanden mellom offisiell politikk og kirkelige oppfatninger vil øke ytterligere i tiden som kommer. Man risikerer et vedvarende spenningsforhold mellom kirke og stat, et spenningsforhold som ville kunne være fruktbart hvis kirken var

(Forts. s. 14)

Klovnens egentlige ansikt

Forfatteren Åge Rønning skal etter 11 år som redaktør av *St. Olav*, nå vie seg sitt forfatterskap. Om hans siste roman «Komediene om slottsherrene», skrev *Dagbladets Knut Faldbakken* følgende anmeldelse, som redaksjonen tillater seg å gjengi enkelte avsnitt fra. Vi synes det er den beste hyllest vi kan gi den avgående redaktør.

Åge Rønning fullfører med den lille romanen «Komediene om Slottsherrene» en bemerkelsesverdig balansegang mellom en rekke litterære stilgrep og teknikker. Hans bok er noe så merkelig som en dyptloddende og tidvis gripende humoriske satt innenfor reiseberetningens ramme, med undertoner både av Kafka og ren allegori. Samtidig morer forfatteren seg med å oppheve skillet mellom fiksjon og virkelighet ved å la sin hovedperson være en forfatter som løper ut og inn av sitt eget subjett

mens han er i ferd med å skrive — nettopp den foreliggende roman. Det lyder halsbrekkende, men det går forbløffende bra!

Historien, — dens komiske skejlett — er enkel inntil det banale, mens Rønnings og hans forfatters stadige inngripen og insisterende anfektelser gjør den til slutt bortimot la-byrintisk, med en slags mystisk-rituell gyldighet.

— — —

Inn i denne hurlumheien introduserer Rønning så, uten å skjelve det minste på hånden, et Kafka-motiv: Slottsherrene, de som griper inn i våre liv og styrer dem etter sitt eget forgodtbefinnende: «— de ukjente dommere menneskene har bøyet seg «apatisk eller knurrende» for i det tyvende århundres litteratur, hindringer og makter de ikke får se og ikke skjønner»: Brudeparets og den uheldige forfatterens forvillelser, beskrevet som de er med et stenk av sobert alvor under humoren, får derved en resonans av noe skjebnebestemt, uavvendelig, av selve livskampens meningsløse fakter foran dødens ruvende finalitet.

— — —

Åge Rønning gjennomfører dette krevende litterære jonglørnummeret med imponerende sikkerhet og overblikk. Historiens forskjellige plan og perspektiver glir over i hverandre på en fullstendig overbevisende og ubesværet måte, formidlet gjennom vår forfatters forvirret-subtile refleksjoner og til tider desperate aksjoner i et Roma som han kjenner ut og inn, men ikke godt nok ut og inn.

Som helhet er boken et roman-teknisk virtuosnummer, i detaljene avleses forfatterens suverene kontroll: Portrettet av den stadig mer utmatte, fysiske svekkede og mentalt frenetiske D. A. er et mesterstykke av kresen (selv)beherskele. Det som gjør boken først og fremst morsom er nettopp denne kontrollen, at historien aldri får gli ut i den rene ha, ha humor til tross for det lavkomiske grunnstoffet.

En sjeldent intelligent og stilsikker prestasjon.

REDAKSJONELT:

BREDDE

Den katolske kirke i Norge består av mennesker med meget forskjellig bakgrunn, med forskjellige meninger, med forskjellig politisk standpunkt. Noen er stadig betenkt når det gjelder det annet Vatikankonsils beslutninger og måten de blir iverksatt på. Andre synes at konsilet må betraktes som et tilbakelagt stadium, og ivrer for at kirken skal fornyes ytterligere.

Redaksjonen finner det naturlig at «Sankt Olav» avspeiler hele bredden av dette mangfold. «Den redaksjonelle linje» vil bestå i å forsøke å la alle disse forskjellige tendensene komme til uttrykk. Leserne er velkomne til å hjelpe med dette, ved å gi uttrykk for sine meninger. Leserbreve vil i stor utstrekning bli trykt, om nødvendig i utdrag.

Per Bang vil som før skrive om film. Frater Kjell Arild Pollestad o. p. vil ta seg av liturgi-siden og svare på spørsmål om katolsk tro og praksis. Redaksjonen består av Marianne Gunnarsjaa og f. Arne Fjeld o. p. (ansvarlig). Signerte artikler står for forfatterens regning.

Redaksjonen er i første omgang ansatt for seks måneder.

LITURGISKE NOTATER

ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

ST. OLAV vil fra dette nummer av vie en side til liturgien. Her vil vi trykke den liturgiske kalender, og så langt som plassen tillater, fylle ut med forskjellige opplysninger og kommentarer. Vi håper dette vil bidra til en dypere forståelse av Kirkens liturgi, og også gi inspirasjon til den private skriftlesning og bønn.

Hebreerbrevet.

I de kommende to uker er lesningen de fleste dager hentet fra Hebreerbrevet. Tradisjonelt har Paulus vært ansett som brevets forfatter, men så tidlig som på 200-tallet bemerket Origenes at «hvem som har skrevet dette brev, vet alene Herren». Såvel språk som tankegang vitner om at det i hvert fall ikke er Paulus, hedningenes apostel. Hebreerbrevet er så fullt av gammeltestamentlig tankegods, at det trolig er skrevet til jøde-kristne, noe også titelen tyder på.

Forskerne er uenige i dateringen av brevet. Noen hevder at det er skrevet før Jerusalems ødeleggelse i år

70, mens andre daterer det til 80-årene.

Forfatteren søker å vise at det som skjedde i den gamle pakt, gjennom Loven og tempelkulten, bare er symboler på det som er skjedd i den nye pakt, som Kristus har innstiftet. Det er Kristus som er den sanne og eneste yppersteprest. De gamle tempelofringer var noe midlertidig, noe forbigående, for på korset brakte Kristus det eneste, fullgyldige offer. Det er dette offer vi feirer i vår messe.

En viktig fest.

25. januar feirer vi festen for Pauli omvendelse. Paulus forteller selv om hvordan Herren kalte ham til apostel i brevet til Galaterne 1, 11—16, og Lukas beretter utførlig om hans omvendelse to steder i Apostlenes gjerninger: 9, 1—22 og 22, 3—16. «Han som like fra mors liv av har utkåret meg, og i sin nåde har kalt meg, han fant det for godt å åpenbare sin Sønn for meg, for at jeg skulle bringe budskapet om ham til hedningene» (Gal. 1, 15). Når Kirken ikke forble en

jødisk sekt, men bredte seg ut til alle folk, så skyldes det i ikke liten grad Paulus. Hans omvendelse er derfor en stor begivenhet i Kirkens liv.

Den hellige Antonius

regnes som klosterlivets far. Han ble født i Egypt ca. 251, og døde i 365 på Kolzim-fjellet, der han hadde slått seg ned som eremitt allerede i 312. Han er den fremste representant for «ørkenfedrene», som levde tilbaketrukket fra verden, og søkte Gud gjennom streng askese, hardt arbeid og bønn. Vi kjenner Antonius' liv gjennom en biografi, skrevet av hans samtidige, den hellige biskop Athanasius av Alexandria. For klostervesenets utvikling har Antonius hatt betydning ved at han samlet eremittene i løse kommuniteter, og ved sitt eksempel har han vært et forbilde for munkene til alle tider. I kunsten fremstilles han med en gris og en klokke.

Den hellige Thomas av Aquinas

ble født i 1225. 19 år gammel ble han dominikaner, og virket mange år ved universitetet i Paris. Hele hans liv var viet teologisk arbeide. Han er skolastikkens fremste representant, og Kirken, som i begynnelsen møtte ham med skepsis, har kåret ham til sin «Doctor angelicus». Hans Summa theologica — en monumental sammenfatning av den kristne tro, der tro og tenkning danner en harmonisk enhet, — har helt til våre dager hatt en urokkelig autoritet i den vestlige kirke, og er fremdeles et studium verd. Thomas døde i Fossanova, ikke langt fra Roma, i 1274, og før sin død skal han ha sagt: «Alt jeg har skrevet er bare strå, sammenlignet med det jeg har sett, og det som er blitt meg åpenbart». Likevel har ingen som han virkeliggjort dominikanernes devise: «Contemplari, et contemplata aliis tradere» — kontemplerer, og bringe kontemplasjonens frukter videre til andre.

LITURGISK KALENDER

JANUAR:

16. 2. alm. søndag. Esaias 62, 1—5; 1. Kor. 12, 4—11; Joh. 2, 1—12.
17. St. Antonius, abbed. Hebr. 5, 1—10; Markus 2, 18—22.
18. Ferial. Hebr. 6, 10—20; Markus 2, 23—28.
18.—25. januar: bønneuken for kristen enhet. Som tekster til «enhetsmesse» er foreslått: Esekiel 36, 23—28; 1. Kor. 1, 10—13; Joh. 10, 11—16.
19. Ferial. Hebr. 7, 1—3 + 15—17; Markus 3, 1—6.
20. St. Fabianus, pave og martyr. Hebr. 8, 6—13; Markus 3, 7—12.
21. St. Agnes, jomfru og martyr. Hebr. 8, 6—13; Markus 3, 13—19.
22. Ferial. Hebr. 9, 2—3 + 11—14; Markus 3, 20—21.
23. 3. alm. søndag. Nehemias 8, 1—10; 1. Kor. 12, 12—30; Lukas 1, 1—4; 4, 14—21.
24. St. François de Sales, biskop og kirkelærer. Hebr. 9, 15 + 24—28; Markus 3, 22—30.
25. Festen for Pauli omvendelse. Ap. gj. 22, 3—16; Markus 16, 15—18.
26. St. Timotheus og St. Titus, biskoper. 2. Tim. 1, 1—8 eller Tit. 1, 1—5; Markus 4, 1—20.
27. Ferial. Hebr. 10, 19—25; Markus 4, 21—25.
28. St. Thomas av Aquinas, prest og kirkelærer. Hebr. 10, 32—39; Markus 4, 26—34 eller Visd. bok 7, 7—16; Matt. 23, 8—12.
29. Ferial. Hebr. 11, 1—2 + 8—9; Markus 4, 35—40.

Som en klovn ser det

EN KLOVNS BETRAKTNINGER

Heinrich Böll synes å ansjone tyske filmskapere til kvalitet ut over det vanlige. Kloss i hælene på filmbevegelsen av «Katharina Blums tapte søre», en kort roman-pamflett mot skandalepressen og dens ofre, kommer nå Wojtech Jasnys «En klovns betraktninger» Nobelprisvinneren har tydeligvis overvåket nøye overføringen av en av sine betydeligste romaner til lerretet; han er medforfatter til manus, og holder den punktlig innenfor bokens hanling og anliggende.

Filmen (som romanen) er et sviende oppgjør med et etterkrigstidens tyske borgerskap, som i økonomisk suksess («Wirtschaftswunder»), glemsel og velanstendighet med kristelig velsignelse, erklærer 1945 for «år null» — uten dypere erkjennelse, mener Böll, av den demoni og medskyld som gikk forut for katastrofen. Han skriver som en rasende representant for den årsklassen tyskere som ble bestjålet sin ungdom i nazi-årene, og dertil snytt for oppgjøret med den generasjon som gjorde dem mulige.

Hans Schnier (glimrende tolket av Helmut Griem) er eldste sønn i en industrileders familie i Bonn. Flashbacks gir oss i konsentrerte glimt hans barndom: Velstandshjemmet utenfor byen, hvor bare noen vinduer ble bombet ut, den vage, forretningsmessige faren, den dominerende, beinhard tyske «plikt-moren», scener fra det siste krigsåret da Hitler drev selv barna ut med bazookas mot de «jødiske yankees». Hans halv voksn

Heinrich Böll er en omstridt forfatter i sitt hjemlige Tyskland, ikke minst tar mange av hans katolske trofeller anstøt av en samfunnskritiker og en miljøskildring som de finner ensidig og urettferdig. På kort tid har vi i Norge fått filmatiseringen av to av Bølls mest betydelige bøker. Hallvard Rieber-Mohn omtaler her den siste av dem.

søster blir drept, da moren tvinger henne som «frivillig» til et luftvern-batteri.

Som voksen har han brutt med foreldrene, og valgt en geskjeft som er en eneste symbolsk protest mot deres verden — han er klovn av yrke. Ikke komisk manesje-Petter, men i den melankolske kunstart, på grensen til den stumme pantomime. Som Böll lar oss møte ham, befinner han seg i opprørets siste fase — en personlig krise tapper ham for både livsmot og talent. Med all sin sosiale satire og brodd, er «En klovns betraktninger» nemlig historien om en ung mann hvis liv går i stykker, fordi et helt miljø stjeler hans ene mulige kjærlighet: Piken Marie. Hun er datter av en fattig papirhandler, strengt katolsk oppdratt og ikke sterk nok til å velge «utbryteren» Hans, fremfor omgivelser som «ønsker henne noe bedre», og presser henne bort fra den mannen hun elsker.

Hans tror ikke på den «orden» som er gjenopprettet på ruinene, av mennesker som vil og kan glemme. Selv husker han. «Jeg tror at de døde

lever, og at de levende er døde», sier han etsteds. Han er en hjemløs blant disse igjen glatte ansikter «uten sorg», disse hårde hjerter er uten botferdighet. Med bitende sarkasme fører Böll frem sitt talende paradoks: Klovns triste poesi, non-konformistens spontant menneskelige fromhet og uskyld, mot en kirke som igjen har valgt den trygge partner: Ordenen og systemet, som alibi for omsinnelsen. Det er nettopp ved sin kristne inspirasjon at anklagen rammer. Selv «synder» han bare mot konvensjoner som skal dekke over en ikke innrømmet skyld og medskyld hos hans omgivelser. Mens de erklært hellige er alvorligere ute: De synder, sier Böll, mot kjærligheten, mot evangeliet. I sitt forhold til Marie opplever Hans kjærligheten konkret, bokstavelig talt håndgripelig, med rette helt ute av stand til å skille mellom den alt oppslukende kjærligheten til et menneske, og «Kjærligheten» i abstrakt, moralteologisk, ja, kirke-rettslig forstand. Selv kaller han seg «av naturen monogam». Nettopp fordi han kan elske

(Forts. s. 13)

Kristen enhet – hvordan?

Bønneuken for kristen enhet har nå vært arrangert i en årrekke. Den har ikke lenger nyhetens interesse. Svarer den til et ønske om enhet i det kristne folk? *S a n k t O l a v* har spurt noen lutheranere og noen katolikker hvordan de tenker seg den kristne enhet vi ber om og hvordan de mener vi kan nå dit.

Nina og Johan Prytz har levet kirkesplittelsen helt inn i familiens skjød, om man så kan si. Johan Prytz er luthersk sogneprest, nå pensjonert. Nina Prytz, hans kone, ble opptatt i den katolske kirke i 1963 — «men i mitt hjerte hadde jeg lenge vært katolikk», sier hun. Vi spør dem hvordan vi skal gå frem for å fremme enheten.

Johan: Ikke ved å begynne med noe teologisk. Det må begynne på grunnplanet, med ønske om enhet hos de jevne kristne. I første omgang må vi lære å være *ett* — ikke *ens*.

Nina: Da jeg ble katolikk, var det enkelte av våre venner i Den norske kirke som sa at de var glade for det. De sa at dette tvang dem til å forsøke å forstå katolsk tankegang, til å ønske det beste for katolske kristne.

— Betyr kristen enhet at alle kristne må samles i én institusjon? Eller kan en nøye seg med mindre?

Johan: En institusjon blir det neppe noensinne. De kristne er delt opp i så mange samfunn, at det ville være et for langt lerret å bleke å samle dem alle. Hvis vi alle lærer å forstå

og respektere hverandre, får det være nok. Personlig synes jeg at det ville være en riktig begynnelse å dele nattverden med hverandre. Alle som tror at Kristus virkelig er til stede i nattverden — lutheranere, greskortodokse, anglikanere og katolikker, må kunne ha felles nattverd.

Kirsten Kathrine Kaspersen, tilhører Den norske kirke. Hun underviser i kristendom og fransk på Kristelig Gymnasium i Oslo.

— Er kristen enhet noe viktig for deg?

— Enhet på hvilket plan? Dersom vi med enhet mener at alle kristne kan møte hverandre som brødre og søstre i Kristus, vil jeg si et ubetinget ja. Når det gjelder enighet i forskjellige spørsmål, er det mindre viktig for meg. Det er ikke nødvendig med enighet, likhet, for å oppleve enhet. Men for mange synes enheten å strande, nettopp på spørsmålet: «Kan de andre være rett kristne når de mener noe annet enn meg/oss om denne sak?»

Jeg tror at grensen mellom falsk og ekte tro går på tvers av alle kirkesamfunn. Selv tror jeg at jeg kunne oppleve enhet med ethvert menneske som bekjenner Jesus som sitt livs fundament, om vi enn skulle være uenige på en rekke punkter og ha forskjellige kristne uttrykksformer. Gleden over at også han/hun har møtt Kristus må overskygge alt annet.

Dette betyr ikke at jeg ser på de teologiske forskjeller som noe uvesentlig. Vi kan ikke hoppe over historien. Vi kan heller ikke kalle noe for likhet som ikke er det. Teologien er nødvendig. Men den må kjenne sin plass og sin begrensning. Teologiske uenigheter må ikke hindre enhet i Kristus. På samme måte må heller ikke enhet i Kristus neglisjere uenigheter og ulikheter eller late som om de ikke finnes.

Jeg tror at vi trenger forskjellige

DELE VINEN OG BRØDET?

Folkets Fredspris til de to nord-irske kvinnene ble en demonstrasjon som langt på vei rettet opp det som Nobelkomitéens maktesløshet hadde revet ned, men oppslutningen om fredsprisen har også videre perspektiver. Den viser hvilken gjenklang det vekker, også i mange mennesker som kanskje står aktivt kirkelig fjernt, at folk fra forskjellige konfesjoner rekker hverandre hånden.

Vi hadde under krigen en norsk kirkefront som også gikk tvers over konfesjonsgrensene — i motsetning til Nord-Irland ble den opprettet og ledet fra toppplanet, og fronten fikk da heller ikke merkbare nedslag da freden kom og presset fra den felles fiende ble borte. Det som kvinnene i Nord-Irland har gjort — og med fint lite oppmuntring fra kirkelederne i det ulykkelige landet — er å vise verden at initiativet til forbrødringen (forsøstringen?) må komme «nedenfra», fra grasrota, fra legfolket som dypest sett er selve Kirken.

Jeg vet ikke om de to kvinnene og deres menigsfeller driver sitt fellesskap så langt at de går til messe og gudstjeneste eller endog til kommunion sammen, men jeg vet fra mange egne besøk i Nord-Irland at det siste ville bli oppfattet som revolusjonært av kirkeledere, og sikkert av mange legfolk også. Det er nettopp en slik revolusjon som trengs idag, og ikke bare i Nord-Irland.

Hvis ordene «våre kristne brødre» skal bety mer enn høflighet må vi da kunne dele vinen og brødet også, og ikke bare ordet. Kirkelig engasjement i Norge i vår tid er tynt. Vi har ingen felles fiende som truer oss sammen. For mange har sikkert besøket fra Nord-Irland vært en vekker. Foruten å gi vår timelige støtte og våre bønner til det arbeid fredskvinnene har satt i gang, burde vi selv følge det opp, og jeg kan ikke forestille meg noen verdigere måte å gjøre det på enn å ta imot Guds Legeme i «de andres» kirke. Det er med oss kommunionfellesskapet må begynne. Og for noen har det begynt alt.

Per Bang.

HÅPETS BØNNEUKE

18.—25. januar.

I sin yppersteprestelige bønn ber Jesus om at hans disipler skal være ett på samme måte som han og hans Får er ett.

Jesus gir i denne bønnen også uttrykk for hvorfor det er så viktig at alle hans disipler er ett: det er for at verden skal kunne forstå at Jesus er sendt av Gud og at alle hans disipler er Guds kjære barn. Hvem kan forstå dette når disiplene er splittet? Jesu bønn minner oss

samtidig om det som er grunnlaget for kristen enhet. Det er at alle er helliget i sannheten, den sannhet som Jesus har gitt oss ved sitt ord.

Sann økumenikk er altså en åndens enhet mellom troende mennesker som er helliget i sannheten. Kristen enhet kan derfor ikke bestå i kompromisser mellom synspunkter og læremener som inneholder sant og usant. Kristen enhet skapes av Gud når vi blir levende lemmer på hans legeme som er Kirken. En bønn om Den Hellige Ånds enhet har Jesu løfte om bønnehørelse.

I dagene 18.—25. januar 1977 samles kristne i alle verdensdeler til bønn for kristen enhet i håpets tegn. Rom. 5, 1—11 som er bønne-ukens hovedtekst, understreker dette. Det kristne håp er ikke lik en stjerne som vinker i det fjerne. Det er som en oppgående sol i våre hjerter, Ordet selv, som kaster lys og varme inn over dagen idag. Håpet gir livet innhold og perspektiv, håpet er en kraftkilde som hjelper den enkelte troende og

Kirken som helhet til å holde ut under selv de vanskeligste forhold. Under håpets synsvinkel ser vi den kristne kirke som Guds folk på vei mot fullendelsen.

Likevel må vi med sorg konstatere at vi som kristne ikke lever i den enhet med hverandre som Gud har kalt oss til. Ikke nok med det: I arbeidet for kristen enhet synes selv de foreløpige mål ofte å være vanskelige å nå. Lengselen etter kristen enhet lar seg ikke lett virkeliggjøre. Men troen gir håpet næring og håpet inspirerer til handling: til utholdende bønn og til i fellesskap å la lovprisingen stige opp til ham som er én Gud og alles Får.

Vi oppfordrer alle som lengter etter kristen enhet til å be sammen med oss, i lønnekammeret, i bønnegrupper og i felles bønnegudstjenester i uken 18.—25. januar 1977 og senere hver dag fremover.

*Eivind Saxlund
Peder A. Eidberg
John W. Gran*

kristne uttrykksformer og kanskje også forskjellige kirkesamfunn fordi vi er høyst forskjellige av temperament og legning, og ikke minst, vi kommer fra høyst forskjellig miljø og tradisjon. Når jeg tenker på alle de ulike kristne uttrykksformer utover vår jord, ser jeg det ikke først og fremst som noe negativt, men snarere som et fantastisk kor av bønn, klagesang og lovsang med forskjellige stemmer og instrumenter. Men når jeg tenker på all mistenksomhet, dømmesyke og kjetterjakt blant de kristne, både innenfor et kirkesamfunn og mellom de forskjellige kirkesamfunn, synes jeg det viser mer enn noe annet at vi er «simul iustus et peccator», som Luther sier.

— På hvilken måte kan vi komme hverandre nærmere?

— Vår holdning overfor annerledes tenkende mennesker må forandres. Vi må bli mer ydmyke overfor hverandre. Den retthaveriske holdning uttrykker «jeg vet hvordan Guds ord skal tolkes» — dermed må de

som mener noe annet, være villfarne. Ofte kan en få inntrykk av at det betyr mer å forsvare den rett og prestisje som mitt/vårt «system» representerer, enn det å vise andre Kristus. Vi har så lett for å tro at vi skal gripe Gud med vår forstand og plassere ham inn i vår forestillingsverden. Vårt Gudsbilde former vi gjerne etter det som passer inn i vår kultur og vårt miljø og skaper Gud etter våre behov og vår moralske oppfatning —

BØNNEUKEN APNES I ST. OLAV DOMKIRKE

I Oslo åpnes Bønneuken for Kristen enhet i år i St. Olavs Domkirke 18. januar kl. 19.30. Biskop Støylen er blant talerne.

Foredraget i Universitetets Gamle Festsal er tradisjonelt det sentrale arrangementet i Bønneuken. Foredraget holdes i år av pater Finn Thorn, som vil tale over emnet «Guds And og Guds kirke — det kristne enhetsproblem i Norge i dag.»

Møtet finner sted torsdag 20. januar kl. 19.30.

ofte mer enn vi lar Guds ord tale til oss. Vi gjør Gud liten. Vi vil skape Gud i menneskets bilde i stedet for å la oss skape i Guds bilde, slik vi engang ble det. Vi glemmer at hybris, hovmotet, dette at vi vil sette oss selv i Guds sted, er selve syndefallet, hovedsynden.

Det fines så mye «religiositet» i vår kristendom, dette at vi skal klatre opptil himmelen. Det skaper lett intoleranse fordi vi synes at akkurat vi har funnet den beste stigen. Dersom vi la mer vekt på dette at det er Gud som er kommet til oss, som skaper i oss, da ville vi kanskje få en mer ydmyk holdning overfor våre medkristne. Det er kanskje like mye mangel på enhet innen de forskjellige kirkesamfunn som mellom dem. Nærhet kan ha en dobbelt virkning. Den kan skape en større forståelse, men også et større hat.

Selv har jeg gode venner i forskjellige kirkesamfunn. Jeg kan føle meg like lite og like mye hjemme i en

(Forts. neste side)

(Forts. fra forrige side)

pinsemenighet som i en høykirkelig forsamling. Jeg finner noe i den katolske kirke som jeg savner i den lutherske. Og omvendt. I den katolske kirke savner jeg enkeltmenneskets selvstendighet i forhold til Kirken. I den lutherske kirke savner jeg en større sans for mysteriet, for det kontemplative liv. Jeg tror at katolikker og protestanter må begynne med å komme sammen, bli kjent med hverandre som mennesker, bli venner, arbeide sammen, dele med hverandre tro håp og kjærlighet.

Vi trenger mangfoldigheten. Men i mangfoldigheten må vi strebe etter enhet. Ikke misforstått toleranse som sier at alle påstander og alle *meninger* er like bra (enhver blir *ikke* salig i sin tro), men en toleranse som tar imot alle *mennesker* som vil komme til Kristus.

— Har du noen tro på at det en gang bare vil bli én kirke?

— Jeg har tro på opplevelsen av enhet mellom kristne mennesker. Men ser vi på kristenheten som helhet, har jeg ingen tro på institusjonell enhet i dette liv, like lite som jeg tror en verdensomspennende og varig fred er mulig i dette liv. Det ville være et litt for optimistisk menneskesyn å ha for en lutheraner. Men jeg tror at vi hele tiden skal arbeide for både fred og enhet, og at det er mulig å realisere dette i noen grad. Det fullkomne hører til i en annen tilværelse.

Skuespilleren Rolf Sand har vært katolikk hele sitt liv.

— Er kristen enhet et viktig anliggende for deg?

— Ja, i høy grad. Det er et behov jeg føler hver dag. De muligheter for fellesskap med andre kristne som jeg ønsker, blir ikke oppfylt. Når jeg reiser, er på turné for eksempel, går jeg i kirken på søndag på stedet jeg er, også hvis det ikke er noen katolsk kirke der. Når de andre går frem til nattverd, ville jeg følt det naturlig å følge med. For tiden er det ikke mulig for meg på grunn av min egen kirkes holdning til det å motta nattverden i andre kirker.

— Hvordan fremme denne enheten som du håper på?

— Kanskje en kunne begynne nettopp med felles gudstjenester?

Det ville hjelpe å finne en enhetlig måte å dyrke den ene Gud på. Vi må begynne et sted hvor vi kan være enige. Jeg husker en gang man skulle starte et slags europeisk fellesskap. Da foreslo Hallvard Lange at man skulle begynne med å utgi et felles frimerke. Vi må begynne med noe vi kan være enige om, selv om det er smått.

— Men liturgi er det da mye uenighet om?

— Det stemmer nok, men oldkirken er vel modellen for oss alle. Hvis vi alle gikk tilbake dit, møttes vi vel. Selv om de brukte røkelse i oldkirken. Det liker vel ikke alle. Første gang røkelse ble brukt i kristen gudsdyrkelse, var da de hellige tre konger bragte gaver til Jesus-barnet. Det står ikke noe om at barnet rynket på nesen av det.

— Tenker du deg at kristen enhet skal bestå i at alle kristne blir samlet i én institusjon?

— Mener du at alle kirker skal anerkjenne biskopen av Romas' primat? Dit tror jeg ikke vi kommer. For å nå dit, måtte kirken finne en annen måte å la dette primatet fungere på. Det er jo så mange bispestoler som mener å skulle være den eldste, eller den Peter hadde. Så kanskje kunne det fungere slik at rollen som primus inter pares ved fremtidige kirkemøter for alle kirker kunne gå på omgang, så en armensk presiderte en tid, biskopen av Antiokia en tid, og biskopen av Roma en tid.

I det hele synes jeg at vi kunne løse litt opp på hevdvunnen praksis for å komme andre imøte. Kirken har jo fått fullmakt til å «binde og løse». Kirken må kunne løse litt på sine egne bånd. Eller for å bruke et annet bilde: nøkkelmakten. Det er jo to nøkler som ligger i kors. Den røkelen som låser opp er lite brukt. Den nøkkelen som låser igjen brukes hele tiden, synes jeg.

Sånn går jeg og tenker. Enheten er viktig for meg. Det er vi som må skape den. Verdens frelse i egentlig forstand ligger i våre, de kristnes, hender.

UNKF's LEIRER 1977

Påskeleir for årets konfirmanter på Mariaholm 4.—10. april.
Juniorleir I for aldersgruppe 10—11 på Mariaholm 3.—10. juli.
Juniorleir II for aldersgruppe 12—13 på Mariaholm 3.—10. august.
Tenleir I for aldersgruppe 14—15 på Stella Maris/Mandal 5.—14. august.
Tenleir II for aldersgruppe 16—17 på Mariaholm 24. juni—3. juli.
Nordisk leir — over 18 år på Mariaholm 24. juli — 2. august
Pilgrimstur til Israel — over 18 år, 28. juli — 11. august.

SYNG FRED - TENK FRED!

Av Jorun Haugsmark.

Jorun Haugsmark er sekretær i NKKF, og deltok i fredsmarsjen i London som representant for katolske kvinner i Norge. Hun forteller om sine inntrykk.

Det var fredsmarsj i London 27. november. Dere har lest om den alle sammen. Dere har hørt om den i radio og sett fra den på TV. Jeg var der, og jeg vil forsøke å formidle til dere litt av det jeg opplevde.

«Peace People» er en unik bevegelse, sprunget frem av intenst ønske hos mennesker som har sett sine hus og byer ødelagt, sine barn og naboer

drept og lemlestet — de vil ha fred. Alt annet får komme i annen rekke — nå vil de ha fred.

De to kvinnene som vi nettopp ga Folkets Fredspris gikk foran i det lange toget som vandret fra Speaker's Corner til Trafalgar Square. Det var det mest tause demonstrasjonstog som har vært arrangert i London. 100 nordmenn var vi ved starten, flere sluttet seg til.

Etter tre timer var Trafalgar Square fylt til randen. 15—30 000 mennesker sang i kor: «The Lord is my Shepherd», «We shall overcome». Et enkelt vers ble sunget igjen og

igjen: «Sing peace, think peace, walk with peace in your heart. Pray peace, dream of peace, let's all make a start.»

På plassen sto vi alle med sammenlenkede hender og sang «Auld Lang Syne». Oppe på plattformen sto lederne for fredsbevegelsen, erkebiskopen av Canterbury og kardinal Hume hånd i hånd og sang med. Vi ba Fadervår sammen. Kardinalen leste fra 1. Kor. 13, han avsluttet med «slik lyder Herrens ord», og fra menneskemengden lød svaret tilbake: «Gud være lovet».

(Forts. neste side)

Fra en pressekonferanse i London: Mairead Corrigan, Ciaran McKeown, sangerinnen Joan Baez og Betty Williams.

Syng Fred - Tenk Fred.
(Forts. fra forrige side)

Duene på plassen var alle på vingene. Som ekte fredsduer sirklet de over hodene på Mairead Corrigan, Betty Williams og Ciaran McKeown mens de holdt sine korte appeller. Enken etter den britiske ambassadøren som ble drept av en bombe i Dublin for få måneder siden, var der, og snakket enkelt og inderlig om sitt forhold til fredsbevegelsen. Og møtet ble avsluttet med sang som fulgte folkemengden mens plassen ble tømt — «syng fred, tenk fred».

Det var en opplevelse, og jeg er glad for å ha vært med som norsk katolikk. Til slutt må jeg fortelle at jeg snakket med Betty Williams og fortalte at jeg var sendt av norske katolske kvinner, og hun tok hendene mine og sa «God bless you all». Og

16. desember ble fru Brita Paus utnevnt til ridder av 1. klasse av Sankt Olavs Orden for sitt arbeid for gamle og syke. Fru Paus er som kjent leder av Franciscushjelpen i Oslo.

Pastor H. Kielland-Bergwitz feiret 45-års jubileum som prest 24. desember.

Franciscus-hjelpen markerte sitt 20-årsjubileum med en fest i nærvær av Biskop Gran 27. nov.

Margrethe Falkanger feiret 27. nov. 40-årsjubileum som frivillig arbeider i menighetspleien i Oslo.

jeg kunne bare ønske henne det samme — på vegne av meg selv, de som sendte meg, og alle de jeg visste tenker på fredsbevegelsen her hjemme.

FRA BISPEDØMMET

ODD BARRA

Formann

i legmannsrådet

Ved utgangen av inneværende år har dr. ing. Hans Christensen sittet i Legmannsrådet i ti år i trekk, hvorav de siste ni som formann. Når han nu går av etter eget ønske, er det en hel periode i Legmannsrådets 16-årige eksistens som går til ende.

Mange har vært de hjerteanliggende Hans Christensen i årenes løp har tatt opp, skapt interesse for, og derved fremmet. Viktigst av disse er sikkert de møter som to ganger i året finner sted på Mariaholm og som samler delegerte fra samtlige menighetsråd i OKB. Det er mitt bestemte inntrykk at denne utvikling har båret betydelige frukter både for de enkelte menighetsråd og for bispedømmet som helhet.

Jeg vil med dette takke Hans Christensen for den innsats han har gjort, for hans lojalitet og aldri sviktende samarbeidsvilje.

Samtidig vil jeg ønske den nye formann, Odd Barra, velkommen til dette verv og uttrykker håp om godt samarbeid i årene som kommer.

Oslo, 8. 12. 1976
† John W. Gran
Biskop

Ved utdelingen av Folkets Fredspris, leste Liv Dommersnes dette diktet:

MITT SVAR

(Som ætling av vikingene som ga støtet til den nedgangstid irsk språk og kultur har hatt i over tusen år):

Jeg kommer
i loslitt kappe
med hender som søker en klippe

Jeg kommer i all slags vær
jeg kommer i storm og hivende bølger
Jeg kommer i solstille ettermiddagstimer

for mitt savn og min drøm vil ikke vike
er sterkere enn redsel
enn død i det dype
de stunder sterkt mot
stillhet i regn
mot enkle tegn og dype
landskap

frykt ikke lenger, jeg kommer som venn.

Jan Erik Rekdal:
Vandring på verdens vestkyst, dikt.
Dreyer 1975.

SPØRRESPALTEN

Ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

Flere av St. Olavs lesere har uttrykt ønske om en fast spalte der man kunne ta opp spørsmål som angår den katolske tro. Herved vil vi forsøke å etterkomme dette ønske. Det er selvsagt ikke meningen å gjøre denne spalten til noe i stil med Klara Kløk eller hennes mange døtre. Vi vil begrense oss til spørsmål som på en eller annen måte har noe med troen å gjøre. En slik spalte skulle selvsagt hatt et fengende navn, men siden våre forslag enten ble for platte eller for pretensiose, kaller vi den rett og slett Spørrespalten, og forbeholder oss retten til å skifte navn om noe mer fantasifullt skulle komme oss for øre. Spørrespaltens fortsatte eksistens er selvsagt avhengig av at det kommer inn spørsmål, og disse kan sendes frater Kjell Arild, Postboks 5036, Oslo 3.

Helgenene.

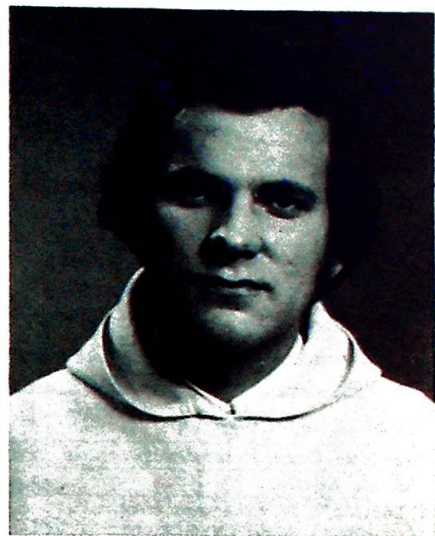
En mann fra Stavanger skriver i et brev til dominikanerne, som vi tillater oss å bruke som første spørsmål i vår spalte:

«Jeg skulle ønske at en av våre skribenter skrev en grundig bok om helgendyrkelsen (når den oppstod og dens begrunnelse i Bibelen). For meg er dette et svært vanskelig spørsmål. Jeg har det inntrykk at våre skribenter bruker taktikken «skriv om noe annet», for å unngå vanskelige spørsmål. Det gjelder både en meget skrivende pater og St. Olav, som nesten er mer sosialradikalt enn religiøst.»

Det er ikke vanskelig å si når helgendyrkelsen oppstod. Den har sitt opphav i martyrfestene, som man alle-

rede i det 3. århundre begynte å feire på årsdagen for martyrenes dødsdag. «Det kristne folk feirer minnet om martyrene med from høytid, både for å oppildnes til etterfølgelse, og for å få del i deres fortjenester og hjelp ved deres bønner». Med disse få ord gir Augustin en utmerket karakteristikk av det sentrale i Kirkens helgendyrkelse: helgenene er eksempler til etterfølgelse og forbedere. Etter at Kirken gikk over fra å være en forfulgt sekt til å bli en offisielt anerkjent religion, var det også slutt på martyrenes store tid. Dermed begynte man å kåre nye typer helgener: kriteriet var ikke lenger den tapre død for Kristus, men det hellige levned. Helgendyrkelsens utvikling er preget av spenningen mellom den offisielle, liturgiske kult og folkefromhetens mer eller mindre overtroiske forestillinger, ofte knyttet til relikvier, amuletter og helgenbilder. Dette forhold går helt tilbake til oldkirken, og gjennom hele middelalderen og frem til vår tid har Kirken søkt å regulere og begrense de mere viltvoksende former for helgendyrkelse. I den protestantiske polemikk er folkefromhetens overdrivelser ofte oppfattet som uttrykk for katolsk tro.

Det er ikke mange steder i Bibelen som taler direkte om helgenene. Tradisjonelt er følgende steder blitt anført: Hebreerbrevet 13, 7 og Johannes åpenbaring 6, 9 ff. Langt viktigere er den nytestamentlige tanken på hele Kirken som ett legeme, ett folk, et samfunn av dem i himmelen og dem på jorden. Det 2. Vatikankonsils dogmatiske konstitusjon *De Ecclesia* (Om

Kirken) behandler dette utførlig i det åttende kapittel, om den himmelske og den jordiske kirke, som også er rikt på skriftsiter. (Oversatt til norsk og utgitt på St. Olavs forlag i 1966): «Med klar bevissthet om dette fellesskap i hele Jesu Kristi mystiske legeme, har den jordiske kirke siden kristendommens første tid holdt de avdødes minne i stor ære. — Hva apostolens og Kristi martyrer angår, de som ved å utgyde sitt blod har avlagt det høyeste vitnesbyrd om sin tro og sin kjærlighet, har kirken alltid betraktet dem som nært knyttet til Kristus, den har æret dem med særlig andakt sammen med den hellige jomfru Maria og de hellige engler, og den har ydmykt bedt om deres forbønn. Andre som i særlig grad hadde etterlignet Kristi kyskheter og fattigdom, ble snart regnet sammen med disse første, og til slutt også andre som en konsekvent kristen livsførsel og guddommelige nådegaver anbefalte til de troendes hengivenhet og etterfølgelse. — I dem (helgenene) taler han til oss og gir oss et tegn på sitt rike. Og fordi vi har en så stor sky av vidner omkring oss (jfr. Hebr. 12, 1) og ser slike bevis på evangeliets sannhet, blir vi også sterkt trukket mot dette rike. — Hvert eneste oppriktige vitnesbyrd om vår kjærlighet til helgenene er, ifølge sin egen natur, rettet mot Kristus som er «alle helgeners krone», som mot sitt mål, og gjennom ham mot Gud som er underfull i sine helgener og forherligelse i dem.»

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 19.00	—	—
Akersveien 1	sønd.: 9.30	11.00	—
tlf. 20 72 26 - 20 72 44	19.00	—	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Villars kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	11.00	—
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587	9.30	—	—
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , lörd.: 18.30	—	—	—
Tyholmen, tlf. 22 209	sønd.: 8.00	11.00	—
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , lörd.: 19.00	—	—	—
Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	sønd.: 8.00	11.00	—
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien	9.30	—	—
<i>Florida kapell</i>	19.00	—	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30	—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00	—
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	10.45	—
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00	—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195	—	—	—
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00	11.00	—
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: 18.00	—	—
	sønd.: 9.00	11.00	—
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: 18.00	—	—
	sønd.: 10.00	10.00	—
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.00	11.15	—
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038	—	—	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45	—
	19.00	—	—
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69	—	9.30	—
STAVANGER: <i>St. Sviithus kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.30	10.45	—
	9.30	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	—	11.00	—
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2	8.45	11.00	—
Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	19.00	—	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00	—
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	—	11.00	—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00	—
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00	—
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94	19.30	11.00	—
Biskopen og prestegården, tlf. 3604	—	—	—
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomveien 47, tlf. 81 783	8.00	—	—
BODØ: <i>St. Eystens kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487	8.15	10.30	—
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII)	19.00	11.00	—
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)	8.00	—	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30	—
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82	—	18.30	—
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072	—	11.00	—

Ved ST. PAUL SKOLE, BERGEN

som er en privat, katolsk menighets-skole, blir det fra 1.8.77 inntil 3 stillinger ledige for lektorer, adjunker, lærere og faglærere som samlet skal dekke barne- og ungdomsskolens fagkrets.

Skolen, som er en kombinert barne- og ungdomsskole med én klasse på hvert trinn, bestreber seg på å føre en kristen linje i undervisningen og oppdragelsen for såvel de katolske som de ikke-katolske elever.

For stillingen gjelder lønns- og arbeidsvilkår etter de til en hver tid gjeldende regulativ, lov, reglement og instruksjer.

Tilsetting på 3 måneders oppsigelse, dels midlertidig tilsetting for skoleåret 1977/78.

Søknader med nødvendige opplysninger, vedlagt bekræftede avskrifter av vitnemål og attester, legeattest av ny føto og oppgave over godkjent tjenestetid pr. 1.8.77 sendes til Paul skole, Nygårds-gt. 114 a, 5000 Bergen, innen 15. februar 1977.

Bispe-
konferansen
ber
Ian Smith
benåde
Lamont.

Biskopene behandlet ellers spørsmål vedrørende katekese, noe som er emne for den kommende synode i Roma. Søster Mette Andersén og pastor Michel Beckers orienterte om tiltak på dette område i Norge.

Biskop Przyklenk, Tromsø, som var til stede på konferansen for første gang, fremla problemstillinger omkring euthanasi og sterilisering, ut fra et nytt dokument fra Roma. Biskop Schwenzer, Trondheim, orienterte om et lignende dokument om presteutdannelsen.

Biskop Martensen, København, opplyste, at de lutherske/katolske samtaler i årene som kommer, vil berøre Den augsburgske konfesjon, som vekker interesse også på katolsk hold. Dette lutherske bekjennelsesskrift har om få år 450-årsjubileum.

Den nordiske bispekonferanse, som var samlet i Göteborg 28.11. til 4.12, sendte statsminister Ian Smith i Rhodesia et telegram, hvor biskopene uttrykte bekymring over dommen over biskop Lamont, og ba om at han skulle bli benådet. Biskop Donald Lamont er som kjent idømt 10 års tvangsarbeid på grunn av sin stillingtagen i rase-konflikten i Rhodesia. Anklagen gikk ut på at han har ydet medisinsk hjelp til geriljasoldater.

Sverige hadde ingen biskop da konferansen ble holdt, og ble representert av vikaren Paul Glogowski. Den apostoliske delegat Mgr. Joseph Zabkar var til stede under hele konferansen. Biskopene viet en hel dag til bønn og betraktning under ledelse av pater Wilfred Stinissen.

Neste bispekonferanse finner sted i Roma i april.

SOM EN KLOVN SER DET

(Over fra s. 5.)

bare ett menneske i livet, rammes han dødelig, da de presser Marie ut av hans liv. Som de gjør — han «innordner» seg ikke i deres mønster.

Han har ingen krefter igjen til å gå på barrikadene. I sin hjerteskjærende tristesse er det banalere enn som så. Han kommer pengelens og skadet hjem fra en mislykket turné, til en tom leilighet, og finner en lapp fra den elskede: «Jeg må gå den veien jeg må gå». Han vet hva det er for en vei — «de» har vunnet. Han har bokstavelig talt bare én Mark i lommen, den kaster han fra altanen ned til noen ledende gutter. Han drikker endel. Han ringer til noen «venner» som plutselig er blitt vage i sin hjelpsomhet. Han oppsøker sin mor i herskapsvillaen — den tidligere kampglade berger-Brünhilde, som ofret sin egen datter i Hitlers krig, presiderer nå en from komité, der også en jødisk rabbiner nå får sin kopp te, med den

lutherske pastor og den katolske prelat. Bitterheten kvæler ham — i et siste framstøt søker han å nå sin yngre bror Leo, som dessverre knapt kan ta seg mer enn fem minutter fri fra et presteseminar. Et siste møte med faren går ikke bedre — de snakker over en avgrunn. Faren har lagt krigsårene «bak» seg. Men de var sønnens barndom, og er medskapende i hans livsholdning i dag.

Da romanen utkom i 1963 hevet det seg røster mot ensidigheten i Bølls beske kritikk av etterkrigstidens Vest-Tyskland og dets kristelige borgerskap — det ble talt om karikatur. De samme røster har vært hørbare, over denne trofaste og høyt begavede filmatisering. Men det er en kunstnerisk gjennomført ensidighet, en «artistisk logikk», som bærer både romanen og filmverket. Bokens siste avsnitt er identisk med filmens siste scene: I ytterste, stillferdige selvoppgivelse setter klovnens seg med sin gitar, på trappene foran jernbanestasjonen i Bonn, og synger sakte, mer

for seg selv enn for publikum, med hatten ved sin side. En mynt vipper hans siste sigarett ned i dens pull. Hans undrende blikk på denne siste kontakt med omgivelsene, er et fint stykke pasjonsdiktning i miniatyr. Det er et sjelemord vi har sett.

Vojtech Jasnys overføring av denne diktning til filmbildet er et slående sikkert verk. Anskuelig kommer Bølls budskap og evangelisk lavmælte budskap igjennom, i duse, vemodige farger: Tro er bra. Håp er livsnødvendig. Men størst av dem er kjærligheten.

Den må man ikke drepe. Synden ligger nemlig der.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Olavs kirke	} Arendal
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Hammerfest
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hønefoss
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

VI ØNSKER ALLE VÅRE KUNDER ET GODT NYTT ÅR!

Og kan begynne det nye året med to nye utsendelser fra St. Olav Forlag:

Hallvard Rieber-Mohn: Menneske først — kristen så, Streiftog i Evangeliet, kr. 50,—.

van Doornik: Frans av Assisi. En Profet for vår tid, kr. 37,—.

Andre nyheter:

Laudes og Vesper, kr. 73,—.

Hauglid: Norske Stavkirker, Dekor og Utstyr, kr. 335,—.

Finn Thorn: Derfor kirke, kr. 36,—.

Gavebøker:

Kjellin: Russiske Ikoner, med fine reproduksjoner, kr. 235,—.

Der Mann Aus Galliläi, kr. 350,—.

Ranheimsæter: De Fire Evangelier, kr. 138,—.

Barnas Bibel, kr. 40,—.

Plater fra Christophorus:

Max Reger: Die Grossen Orgelwerke, I og II à kr. 289,—.

Die Vollständige Liturgie Im Byzantinisch-Slawischen Ritus, 2 plater kr. 159,—.

Rachmaninow: Der Nachtgottesdienst Der Slawischen Kirke, 3 plater kr. 239,—.

Ellers har vi nå et stort utvalg i gregoriansk, klassisk og folke-musikk.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

Åpent kl. 9-16, lørdager kl. 9-13

FREDRIKSTAD**EDVARDESEN & NORHEIM A/S**

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

PORSGRUNN**PEDER A. NIKOLAYSEN**

Byggmester

Bergsbygda p. E. 3920
TELEFON 11 690

BJØRN H. MOLAND

Kolonial

Storgaten 157
TELEFON 51 521

OSCAR G. ANDERSEN

Begravelsesbyrå A.S.

Begravelser og Kremasjoner ordnes
VESTREGATEN 16 - TELEFON 50 582

DRAMMEN**GUSTAV THIELEMANN**

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

Statskirkeordningen

(Forts. fra s. 2)

uavhengig av staten. Det vil sannsynligvis føre til en rekke uheldige konfrontasjoner dersom kirken fortsatt skal være avhengig av styresmaktene på vesentlige områder. I sin tur kan dette føre til sprekning mellom kirke og stat. En slik brå skilsmisse kan — som vi kommer nærmere inn på nedenfor — få uanede skadevirkninger for kirken.

Den Evangelisk-lutherske kirke i Nord-Tyskland ble skilt fra staten allerede for over seksti år siden, uten at det i det lange løp har skadet kirken, kanskje tvert om. Vi ser liten grunn til at så ikke skal kunne skje i Norge. Og vi mener det bør skje.

Når dette er sagt, mener vi allikevel det må være et langsiktig mål. En

plutselig overgang fra den nuværende status til en ren frikirkelig-ordning ville, tror vi, avstedkomme så mange og kompliserte problemer og skape så store forstyrrelser og usikkerhet innen kristenfolkets rekke, at mere ondt enn godt kunne komme ut av det.

Vi mener derfor at overgangsstadier må forutsees. Dette ikke minst fordi vi har å gjøre med mange og lange tradisjoner og vaner og et folk med en viss nasjonal «treghet» og reservasjon vis-à-vis nydannelser på det kirkelige området.

Vi anser at den form for *øket kirkelig selvstyre* som allerede flere av de forespurte hørings-instanser har gjort seg til talsmenn for — som permanent ordning — ville være et naturlig første skritt.

En ytterligere viktig grunn til å anbefale en etappevis iverksettelse, er en fare som synes å foreligge — og som det må gjøres alt for å avverge — nemlig splittelsen av DNK i flere grupperinger. Vi trenger heller færre enn flere kirkesamfunn. At dette er et utbredt ønske i det norske folk, synes å fremgå av svarene som etter hvert kommer fra nevnte høring og som ser ut til å gå i retning av å beholde statskirkeordningen. Etter vår oppfatning må dette ikke i første rekke tolkes som et votum for en statsstyrt kirke, men for — innenfor en statslig ramme — å bevare DNK som *folkekirke*. Vi konstaterer nemlig at samtlige fraksjoner som har uttalt seg i SK, alle motforestillinger til tross, anser at et skille mellom kirke og stat før eller senere kan bli aktuelt. Således sier også mindretallet (BA, J. og M.) at «det er meget mulig at det i en fremtidig situasjon også hos oss vil bli nødvendig eller ønskelig å skille stat og kirke.»

For å avverge faren for splittelse ved det skille som det later til alle venter vil komme på sikt, trenger kristenfolket i høy grad et en modningsprosess som befinner seg på den kristne kirkes sanne vesen.

Oppbyggingen av et indre selvstyre vil dessuten trenge mye omtanke, studier, mange spesial-utredninger o.s.v. som tilsammen vil medføre en sinnes omstilling som vi tror og håper vil være til stort gagn for DNK og for kristendommens sak i vårt land.

Den prosess som vi anser for den riktigste og mest hensiktsmessige er derfor, å la komitéflertallets hovedanliggende være det endelige mål, dog slik at mindretallets forslag (BA, J. og M.) stort sett utgjør en første etappe som, om nødvendig, kan vare i et tidsrom av uspesifisert lengde. Denne etappe burde gi DNK en betydelig grad av indre selvstyre, uten at statskirkeordningen allerede i den omgang avvikles.

OKB anser det for å være prinsipielt riktig, som SK's flertall hevder, at DNK må være mest mulig *fri*, d.v.s. et trossamfunn styrt av selvvalgte organer i pakt med sine egne forutsetninger som forkynnelseskirke og ikke en organisasjon «styrt av Statsrådet gjennom et regjeringskontor.»

Vi mener i tråd med dette, at DNK bør være en selvstendig juridisk person med alle de rettigheter og plikter en slik status medfører.

Meget er sagt om DNK's eventuelle nye økonomiske situasjon. Vi ønsker ikke å uttale oss nærmere derom, for-

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Faks: 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STALARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon

(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfriknut

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

E. Sunde & Co. Røcleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 83

di vi ikke tror at overgangen fra statskirke til en folkekirke vesentlig er et økonomisk problem, selv om vi ikke undervurderer denne side av saken. Bare dette: Uansett hvilken ordning som velges, må DNK få samme økonomiske selvbestemmelse som de andre godkjente kirkesamfunn de facto har, også over tilskuddene fra stat og kommune.

Oslo, 15. desember 1976.

For Oslo Katolske bispedømme

† John Willem Gran

Biskop

ST. OLAV
I SKANDINAVIA

Kr. 70,00 pr. år

Kontaktklubben for eldre

Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Kontaktklubben ble startet av pastor Harald Taxt i 1966. Han er fremdeles klubbens avholdte leder.

Formålet er å samle de eldre, med deres venner, fra de katolske menigheter i Oslo. Møtene avholdes hver onsdag mellom kl. 11.00 og 14.00. Først har vi messe med preken. Dette er meget kjærkomment for mange eldre, som p. g. a. lang vei og annet ikke så lett kan komme til søndagens messe, især om vinteren.

Etter messen har vi hyggestund med kaffe og te, og ellers enkel bevertning. Vi har også en liten utlodning, medlemmene tar selv med pakker, inntekten går til egen hygge og andre formål.

Hvert år i juni arrangeres det 14 dagers opphold på Mariaholm for ca. 30 av klubbens medlemmer. Oppholdet er meget rimelig. Alle blir kjørt i buss til og fra. Vanligvis er det en ekstra koselig tilstelning til jul.

Dessuten må nevnes, at hver vår og høst er klubben gjester hos Karl Borromeussøstrene på deres vakre eiendom på Eikeli i Bærum. Klubben danner et hyggelig miljø for begge kjønn, hvor man blir kjent med hverandre, hvor vennskap blir knyttet og meninger utvekslet om det som angår de eldres velferd o.s.v. Hvert år blir det også arrangert utflukter til andre byer, hvor vi er de forskjellige menigheters gjester. Kontaktklubben har kunnet glede seg over bra tilslutning i årene som er gått, men på grunn av sykdom og død, er det nu blitt tynt i rekene.

Derfor ønsker vi alle eldre, som har tid og anledning, hjertlig velkommen til møtene hver onsdag mellom kl. 11.00 og 14.00. De som bor langt borte eller har vanskeligheter med å gå, blir, så langt det er mulig, kjørt til og fra klubben. Henv. tlf. 69 30 15.

Veronika Lorentzen

FILM

«Skjulestedet»

Det er ikke noe dårlig filmprogram, det som Oslo kinematografer har spart opp til de tradisjonelle 2. juledags-premierene. Med Watergate, Entebbe og jødeforfølgelsene i okkupasjonstidens Holland er vi solid forankret i dokumentasjon av samtidshistorie, med «Reisen til julestjernen» har norsk film fått et produkt som vil holde seg ferskt i årevis fremover. Et innslag av voldfilmer lar seg ikke unngå, men Chaplins «Gullfeber» løfter gjennomsnittsnivået høyt opp. Så får vi overse at Olsenbanden er på ferde igjen, og trekker nedover.

«Skjulestedet» er formodentlig en av de dårligste filmene, rent artistisk og teknisk. Det er noe amatørmessig og nesten rørende hjelpeløst over den, noe av legpredikantens uformuenhet når det gjelder å uttrykke seg klart, konsist og overbevisende — men filmen har også den ærlighet, den oppriktighet og opprinnelighet som gjør oss alle litt sky nettopp overfor legpredikanten: det er ikke mye latin, Thomas Aquinas eller liturgisk eleganse her, nei, men det er klippefast tro og en kjærlighet og tillit til Gud som bærer gjennom livets hardeste prøvelser og gjennom en klosset film.

Dette er Holland under krigen. En gammel from urmaker og hans snille døtre setter igang sin egen redningsaksjon for forfulgte jøder, og har opp til et dusin av dem i dekning på en gang. Selvfølgelig blir de oppdaget, urmakeren dør i fengslet, og døtrene blir sendt til Ravensbrück hvor den ene dør, mens den andre (ved en misforståelse, viser det seg etter krigen) blir løslatt. I filmens aller siste scene viker skuespillerinnen plassen for den levende modellen til historien, den 80-årige Corrie ten Boom, som enkelt og fortrøstningsfullt forteller om sin evangeliseringsvirksomhet, og sin faste, glade tro. Så enkelt er det.

I løpet av den nesten tre timer lange forestillingen er det tid til mange reaksjoner og mange refleksjoner. En av dem går ut på at filmen er for lang og for langtekkelig. Episoder tværes ut, særlig de sterkt engasjerte religiøse scenene får den rene prekenlengde, som direkte svekker budskapet. Opptrinnene i konsentrasjonsleiren virker uekte, skjønt her igjen er det bilder som brenner seg fast i erindringen. De to søstrene har fått en utforming som noen ganger direkte vekker irritasjon: så alltilgivende from må man ikke være i Gestapos vold! Det er noe i en selv som flammer opp i protest, som må ha utløsning i en følelse av hat og hevn og blodtørst når man ser fangevokterne

og fangevokterskene piske løs på en utsultet kvinne som ikke orker å bære sin kvote av tunge gråstein. Når man så i neste scene konfronteres med Corries Gudskjærlighet, takknemlighet, håp og tro — ja, så blir man forvirret. For det er jo hun som har rett, og en selv som i en avgjørende prøvelsens stund ikke klarer å leve opp til Guds plan. Dermed får man en ubehagelig skyldfølelse, og den er det mest nærliggende å rette mot Corrie selv. Helgener kan være besværlige omgangsfeller —.

Av dette vil man forstå at anmelderen stiller seg tvilrødig til denne filmen, men at tvilen i stor grad går på ham selv. Det er ens egen utilstrekkelighet man lærer å finne her, i en film som er ubehagelig, og som man derfor bør se.

Og som julefilm er den barskt velvalgt. Den handler om noen mennesker som i lydighet og tro og takknemlighet hadde plass for en jødisk familie da alle andre herberger var stengt. De ble da også belønnet, både urmakeren og hans tapre døtre visste at etter fangelivets lidelser kommer friheten og freden. To av dem fikk belønningen under kirgen, Corrie ten Boom venter på den med glede og trygghet, sier hun selv i den siste replikken.

Per Bang.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: f. Arne Fjeld (ansv.) og Marianne Gunnarsjaa

Faste medarbeidere: f. Kjell Arild Pollestad, Per Bang

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.

Kr. 35 ½ år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.